

ØKONOMISTYRELSEN

Kort om Statens Regnskab for 2023

– et hurtigt overblik over statens finanser

Marts 2024

Kort om Statens Regnskab for 2023
Marts 2024

I tabeller kan afrunding medføre, at tallene ikke summer til totalen. Beløb er angivet i løbende priser, og regnskabstal angivet for sammenligningsår er ikke korrigeret for evt. ændringer i anvendt regnskabspraksis.

Denne publikation er udarbejdet af
Økonomistyrelsen
Landgreven 4
1301 København K

Elektronisk publikation
ISBN: 87-7956-816-5

Publikationen kan hentes på
Økonomistyrelsens
hjemmeside oes.dk

Indhold

Indledning	4
Oversigt	5
Årets resultat	6
Artsfordelte udgifter og indtægter	7
Balance	9
Statens aktiv- og gældsposter	9
Egenkapital	10
Aktivposternes bevægelser	10
Finansiering, likviditet og gæld	12
Nettokassesaldoen	12
Pengestrømsopgørelse	12
Statsgælden	14
Om statsregnskabet	18

Indledning

København, den 22. marts 2024

Det fuldstændige statsregnskab for finansåret 2023 inklusive bevillingsafregning er fremlagt for Folketinget og offentliggjort den 22. marts 2024.

Denne pjece præsenterer på summarisk og overordnet vis regnskabstallene fra statsregnskabet for 2023 samt de seneste års udvikling i statens finanser.

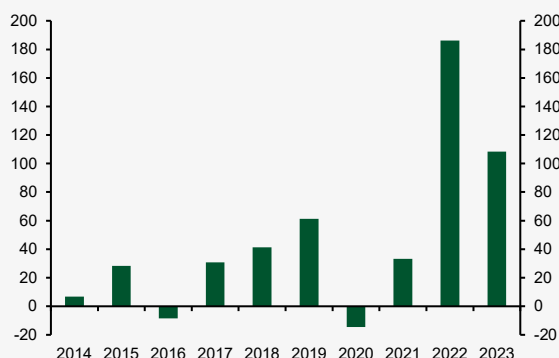
Statsregnskabet for 2023 viser et overskud på 108,3 mia. kr., jf. afsnittet *Årets resultat*. Heri fremgår bl.a. en specifikation af sammensætningen af årets indtægter og udgifter efter forskellige hovedtyper af indtægtskilder og udgiftsansvender.

Afsnittet *Balance* indeholder en beskrivelse af de regnskabsmæssige aktiver og passiver i statsregnskabet, herunder om udvikling og bevægelser i statens aktivposter.

Afslutningsvis er statens finansiering, pengestrømme samt statsgælden og udviklingen heri beskrevet i afsnittet *Finansiering, likviditet og gæld*.

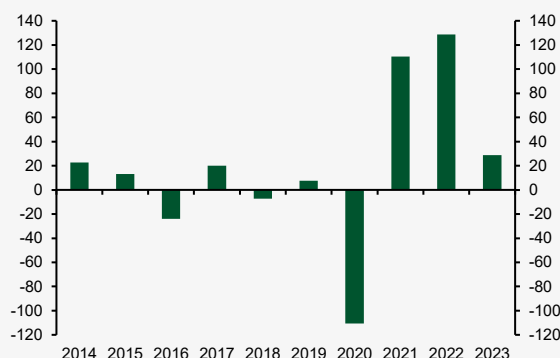
Oversigt

Figur 1
DAU-saldo, mia. kr.

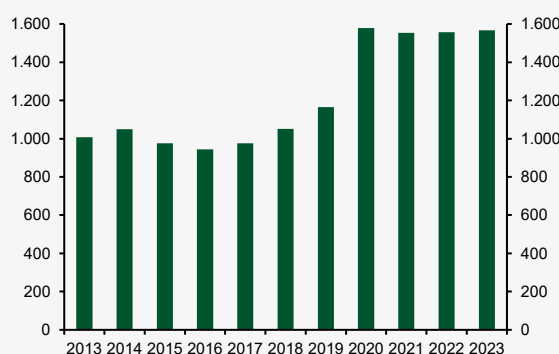
Resultatet af statens finanser opgøres ved saldoen på statens drifts-, anlægs- og udlånsbudget (DAU-saldoen). Med en DAU-saldo på 108,3 mia. kr. i 2023 er der tale om en resultatmæssig tilbagegang på 77,8 mia. kr. i forhold til et historisk højt overskud i 2022. Årets resultat er dog samtidig højere end i årene før 2022, jf. afsnittet *Årets resultat*.

Figur 2
Nettokassesaldo, mia. kr.

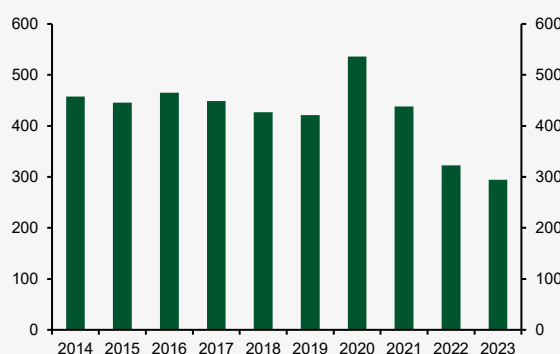
Efter fradrag i årets overskud for beholdningsbevægelser mv. på 54,6 mia. kr. og genudlån mv. på 24,8 mia. kr. på finanslovens bevillingsparagraffer 41 og 40 blev den samlede likviditetseffekt (nettokassesaldo) på 28,9 mia. kr. i 2023. Likviditetseffekten i 2023 blev dermed tæt på 100 mia. kr. mindre end året før. Der henvises til afsnittene *Nettokassesaldoen* og *Pengestrømsopgørelse*.

Figur 3
Aktiver, mia. kr.

I 2023 er statens aktiver marginalt øget med 10 mia. kr. til i alt 1.567 mia. kr. ved årets udgang. I årene frem mod 2019-2020 lå de samlede aktiver på et niveau omkring ca. 1.000 mia. kr., hvorefter de steg til et niveau på lidt under 1.600 mia. kr., og som aktiverne herefter gennem de seneste år har ligget stabilt på. Denne udvikling er præget af en indført ændring i regnskabsprincip i 2018 og er desuden sammensat af en række modsatrettede bevægelser i aktiverens bestanddele, jf. afsnittet *Aktivposternes bevægelser*.

Figur 4
Statsgæld, mia. kr.

Statsgælden blev i 2023 reduceret med 28,6 mia. kr. til 294,3 mia. kr. ved udgangen af 2023. Statsgælden er hermed faldet for tredje år i træk. Især som følge af et væsentligt lavere likviditetsmæssigt overskud i 2023 er årets nedbringelse af statsgælden betydeligt mindre end i de to forudgående år, hvor statsgælden blev nedbragt med hhv. ca. 115 og 98 mia. kr. Genudlån til statslige selskaber udgør en stadig større andel af statsgældens anvendelse, idet nu ca. to tredjedele af statsgælden finansierer sådanne genudlån, jf. afsnittet *Statsgælden*.

Årets resultat

Statsregnskabet er et årsregnskab over udgifter og indtægter på finansloven. Resultatet opgøres ved saldoen på statens drifts-, anlægs- og udlånsbudget (DAU-saldoen), der består af forskellen mellem statens indtægter og udgifter opgjort efter de statslige regnskabsprincipper og opstillet på samme måde som i finansloven.

Årets resultat på DAU-saldoen er 108,3 mia. kr. Dette er 77,8 mia. kr. mindre end det historisk høje overskud på 186,1 mia. kr. i 2022.

Tabel 1
Statens finanser 2014–2023

Mia. kr.	Regnskab										Æn-		
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	dring 22-23	Budget 2023 ¹⁾	Budget- afvigelse
Udgifter	683,7	684,1	688,6	695,7	698,1	696,8	834,9	871,6	769,3	815,2	45,9	854,0	-38,8
Indtægter	690,4	712,5	680,1	726,6	739,5	758,0	820,4	904,7	955,4	923,5	-31,9	894,6	28,9
DAU-saldo (overskud)	6,7	28,4	-8,5	30,9	41,4	61,2	-14,5	33,1	186,1	108,3	-77,8	40,5	67,8

¹ Finanslovsbevillinger inkl. tillægsbevillinger.

Note: Finanslovens udgifter og indtægter er baseret på de udgifts- og indtægtsskøn, der foreligger ved finanslovens vedtagelse i året forud for finansåret. I løbet af finansåret foretages opfølgninger på udviklingen i indtægter og udgifter, som indregnes i de løbende vurderinger af de offentlige finanser. Prognoser for dansk økonomi samlet set, herunder med løbende vurderinger af de samlede offentlige finanser for både staten, kommunerne og regionerne, publiceres i *Økonomisk Redegørelse*, der almindeligvis udgives i maj, august og december.

Kilde: Statsregnskaber for finansårene 2014-2023.

Det reducerede DAU-resultat er sammensat af en udgiftsstigning på 45,9 mia. kr. og et indtægtsfald på 31,9 mia. kr. i forhold til året før.

Godt halvdelen (21,8 mia. kr.) af udgiftsstigningen ligger på kapitalposterne, og kan hovedsaglig tilskrives, at udgiftsniveauet i 2022 var reduceret grundet et særligt stort omfang af indtægter fra tilbagebetalinger (dvs. negative udgifter) på statslige udlån med baggrund i Covid-19 ordningerne vedr. rentefrie lån til virksomheder til dækning af A-skat og moms mv. Den øvrige udgiftsstigning beror især på et øget tilskud til personer (14,9 mia. kr.), herunder hovedsagligt fra folkepensioner og andre sociale pensioner, samt stigning i overførsler til EU og øvrige udland. (14,8 mia. kr.), heraf overvejende fra tilskud til indsatser i Ukraine.

Tilbagegangen på indtægtssiden kan helt overvejende henføres til, at pensionsafkastskatten faldt med 51,8 mia. kr. til 11,7 mia. kr. De samlede skatteindtægter

ekskl. pensionsafkastskatten er således steget fra 891,9 mia. kr. i 2022 til 911,8 mia. kr. i 2023.

Der var herudover et indtægtsfald på told- og forbrugsafgifterne med 7,0 mia. kr., hvoraf energiafgifterne alene tegner sig for et fald på 6,8 mia. kr. bl.a. som følge af elafgiftslempelsen i første halvår 2023. Omvendt var der merindtægter på 12,0 mia. kr. fra selskabsskatter samt en merindtægt fra personskatterne på 1,1 mia. kr.

Artsfordelte udgifter og indtægter

Økonomistyrelsen offentliggør på sin hjemmeside løbende fiskale data for den statslige sektor på månedsbasis og for den regionale og kommunale sektor på kvartalsbasis (til statistiske formål og i overensstemmelse med krav i EU's Budgetdirektiv). Regnskabstallene i disse offentliggørelser opstilles efter økonomisk art og konsolideret for interne betalinger og afviger således fra opstillingsformen i finanslovens bevillinger og det aflagte statsregnskab.

Opgjort efter artsfordelingen i de statistiske regnskabsdata udgør de samlede statslige udgifter knap 935 mia. kr. i 2023, mens de samlede statslige indtægter udgør ca. 1.043 mia. kr. Opstillingen i finanslov og statsregnskab anvender i højere grad nettoopgørelser, mens den statistiske artsfordeling i videre udstrækning anvender en bruttoficering af udgifts- og indtægtsposter, jf. *tabel 2*.

Tabel 2

Samlede udgifter og indtægter opgjort efter den statistiske artsfordeling og i statsregnskabet

Mia. kr.	Den statistiske artsfordeling	Fordeling i statsregnskab (DAU-opgørelse)
Udgifter	934,8	815,2
Indtægter	1.043,2	923,5
I alt	108,3	108,3

Kilde: Statens Koncernsystem (SKS).

Hovedparten af statens udgifter vedrører overførsler til forskellige formål. Udgifter til sociale pensioner (fx folkepension) udgjorde 205,9 mia. kr., mens øvrige persontilskud (fx arbejdsløshedsdagpenge og uddannelsesstøtte) udgjorde 93,9 mia. kr., og udgifterne til tjenestemandspensioner var 29,1 mia. kr.

Bloktilskuddene til kommuner og regioner beløb sig til 207,5 mia. kr., hvortil kommer andre særskilte tilskud og refusionsudgifter til kommuner og regioner for 32,3 mia. kr. Staten havde endvidere udgifter til øvrige overførsler mv. (fx bidrag til EU og udviklingsbistand) på 108,9 mia. kr., hvoraf de største enkeltposter i 2023 er Danmarks bidrag til EU's budget og tilskud til indsatser i Ukraine.

Udgifter til erhvervsmæssige tilskud beløb sig til 14,0 mia. kr., mens artsgruppen ”øvrige udgifter”, der bl.a. indeholder udgifter til renter på statsgæld, genudlån og andre kapitalmæssige udgiftsposter, udgjorde 60,9 mia. kr.

Tabel 3a
Udgifter efter art

Mia. kr.	2022	2023
Udgifter i alt	908,2	934,8
Ordinære udgifter	130,5	135,0
Lønudgifter	52,6	55,6
Øvrige driftsudgifter ¹⁾	77,9	79,4
Overførselsudgifter	714,4	739,0
Sociale pensioner	198,4	205,9
Tjenestemandspensioner	28,9	29,1
Øvrige tilskud til personer	93,4	93,9
Tilskud til selvejende institutioner	45,9	47,5
Bloktilskud	208,1	207,5
Refusioner mv. til kommuner og regioner ²⁾	30,8	32,3
Tilskud til erhverv	13,5	14,0
Øvrige overførsler	95,7	108,9
Øvrige udgifter	63,3	60,9

¹⁾ Inkl. momsrefusion til kommuner og regioner.

²⁾ Ekskl. momsrefusion til kommuner og regioner.

Tabel 3b
Indtægter efter art

Mia. kr.	2022	2023
Indtægter i alt	1.094,3	1.043,2
Skatter	942,7	891,8
Personskat, arbejdsmarkedsbidrag mv.	695,4	722,8
Selskabsskatter	97,5	109,5
Overført skat (til kommuner, EU mv.)	-290,0	-307,1
Moms, told og andre afgifter	353,7	341,6
Øvrige skatter	86,0	24,9
Overførsels- og driftsindtægter	77,6	86,8
Driftsindtægter	18,4	19,8
Overførsel fra kommuner mv.	35,1	39,0
Øvrige overførsler (fra EU mv.)	24,1	27,9
Øvrige indtægter	74,1	64,6

Kilde: Statens Koncernsystem (SKS).

Statens indtægter består primært af forskellige skatter på personindkomst, afgifter fra moms, told og lignende samt selskabsskatter. I 2023 udgjorde personskatter og arbejdsmarkedsbidrag mv. 722,8 mia. kr., mens moms og told mv. androg i alt 341,6 mia. kr. og selskabsskatterne 109,5 mia. kr. Øvrige skatteindtægter faldt mærkbart fra 86,0 mia. kr. i 2022 til 24,9 mia. kr. i 2023, primært som følge af færre indtægter fra pensionsafkastskatten. Af de samlede skatter og afgifter blev 307,1 mia. kr. overført til kommuner, EU mv. i 2023.

Balance

Statens aktiv- og gældsposter

Statsregnskabets balance giver en samlet status på, hvad staten ejer af aktiver, og hvad staten har af gæld ultimo året.

Tabel 4
Statens balance ultimo 2014-2023

Mia. kr.	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Omsætningsaktiver	441	375	346	383	270	264	454	455	466	476
Anlægsaktiver	510	512	518	526	726	860	1.097	1.083	1.075	1.076
Særlige fonde	99	88	80	67	55	41	28	15	14	14
Aktiver i alt	1.049	976	943	977	1.051	1.166	1.579	1.553	1.556	1.567
Kortfristet gæld	60	54	64	64	64	82	125	148	111	96
Langfristet gæld	840	767	737	734	665	659	856	779	698	674
Særlige fonde	99	88	80	67	55	41	28	15	14	14
Hensættelser	99	86	84	86	86	70	111	147	132	107
Gæld i alt ¹⁾	1.099	995	965	952	870	852	1.121	1.089	955	891
Egenkapital	-49	-20	-21	25	181	313	458	464	601	676

¹ *Statsgælden* opgøres almindeligvis som et nettobeløb af optagne statslån med fradrag af en række aktivposter, hvorimod statsregnskabets balance indeholder samtlige regnskabsmæssige gældsposter opgjort brutto. For en nærmere beskrivelse af statsgælden henvises supplerende til afsnittet "Statsgælden".

Kilde: Statsregnskaber for finansårene 2014-2023.

Ved udgangen af 2023 udgjorde statens aktiver 1.567 mia. kr., mens gældsposterne beløb sig til 891 mia. kr.

Aktiverne består af en række overvejende kortfristede og mere eller mindre likvide omsætningsaktiver (herunder debitorer) samt af langfristede og overvejende ikke-likvide materielle og finansielle anlægsaktiver.

Gældsposterne består primært af den langfristede gæld, som hovedsagelig består af statens låneoptagelser ved udstedelse af statsobligationer. Herudover er der dels kortfristet gæld i form af fx leverandørgæld, dels hensættelser, helt overvejende for afgivne tilsagn om ydelse af lån og tilskud.

Egenkapital

Statsregnskabet's egenkapital, der opgøres som forskellen mellem aktiver og gældsforpligtelser, er i årets løb steget med 74 mia. kr. til knap 676 mia. kr. ved udgangen af 2023. Egenkapitalens forøgelse er fordelt på en stigning i samlede aktivposter på 10 mia. kr. og et fald i gældsposterne på 64 mia. kr.

Hovedtræk i bevægelserne bag egenkapitalen i løbet af 2023 er vist i *tabel 5*.

Tabel 5

Hovedtræk i egenkapitalens bevægelser i 2023. Mia. kr.

Egenkapital ultimo 2022, jf. statsregnskab 2022		601,3
Primokorrekationer		-0,1
Egenkapital primo 2023		601,2
Årets værdiregulering af finansielle anlægsaktiver ¹⁾	-42,4	
Øvrige nettoposteringer ²⁾	-6,8	-49,2
DAU-resultat	108,3	
Del af DAU, som ikke indgår i egenkapital ³⁾	15,5	123,7
Egenkapital ultimo 2023		675,8

¹ Hovedparten kan henføres til en gevinst på statens aktiepost i Sund og Bælt A/S på 13,3 mia. kr. og et tab på statens aktiepost i Ørsted A/S på 54,2 mia. kr.

² Fx visse indtægter og udgifter, der ikke indgår i bevillingsregnskabet, men som påvirker statens egenkapital.

³ Da nogle bevillinger aflægges regnskab efter et udgiftsbaseret princip, er der udgifter og indtægter i DAU-resultatet, som ender på andre balancekonti end egenkapitalen (fx immaterielle og materielle anlægsaktiver). Derudover indgår en del af DAU-resultatet i egenkapitalen vedr. særlige fonde, som ikke indgår i statens egenkapital.

Note: Egenkapitalen i statsregnskabet kan ikke tillægges samme egenskaber, som egenkapitalen i fx private virksomheders regnskaber. Der henvises supplerende til omtalen i *Kort om Statens Regnskab 2018, boks 3*.

Kilde: Statsregnskabet for 2023.

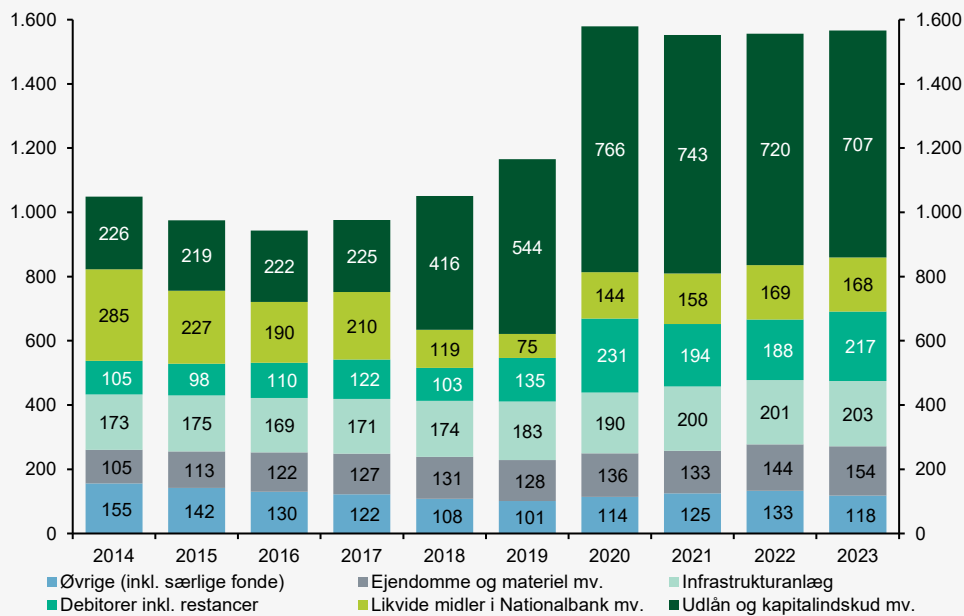
Aktivposternes bevægelser

Samlet set er den bogførte værdi af aktiverne netto steget fra 1.556 mia. kr. til knap 1.567 mia. kr. Denne nettoændring på 10 mia. kr. er sammensat af en række modsatrettede bevægelser i de enkelte aktivposter, *jf. figur 6*.

Den største ændring optræder i statusposten for debitorer inkl. restancer, der er steget med 28,4 mia. kr. til 216,8 mia. kr. ultimo 2023, som er fordelt med 182,7 mia. kr. (2022: 162,3 mia. kr.) vedrørende ikke-restante debitorer og en kursværdi på 34,1 mia. kr. (2022: 26,9 mia. kr.) af restante tilgodehavender på nominelt 141,2 mia. kr. (2022: 124,8) under inddrivelse. Størstedelen af årets stigning ligger således på ikke-restante debitorer.

Figur 5

Aktivernes sammensætning 2014-2023. Mia. kr. ultimo året.

Note: Statusposternes beholdningsværdier er væsentligt påvirket af en ændring i regnskabsprincipper med virkning fra regnskabsåret 2018, hvor værdiregulering af værdipapirer og kapitalandele ændredes fra anskaffelsesværdi til kursværdi, og der indførtes hensættelser til forventet tab på udlån og tilgodehavender. De ændrede principper og virkningen heraf på aktivposterne i 2018 er mere indgående beskrevet i *Kort om Statens Regnskab 2018, herunder særligt i boks 4*.

Ændringerne indebar en samlet nettoforøgelse af aktiverne på 79 mia. kr. primo 2018, hvor aktivgruppen "Udlån og kapitalindskud mv." bidrog med en forøgelse på 126 mia. kr. Den efterfølgende stigning i denne aktivgruppe kan i 2019 især henføres til værdiregulering på statens aktieposter samt opkøb af almene boligobligationer under den særlige ordning herom, som blev indført i 2018. Det samme gjorde sig gældende for stigningen i 2020, hvor der tillige var stigninger som følge af Covid-19 relaterede udlån, herunder udlån til LD fonde i forbindelse med udbetaling af indefrosne feriepenge. I årene efter 2020 har værdien af aktivgruppen været forholdsvis jævnt faldende, fortrinsvist som følge af nettovirkninger af på den ene side værdifald på statens aktieposter og på den anden side øgede udlån samt fortsatte opkøb af almene boligobligationer.

Kilde: Statsregnskaber for finansårene 2014-2023.

I gruppen "Øvrige (inkl. særlige fonde)" er aktivposterne faldet med 15,4 mia. kr. til 118,0 mia. kr. Dette fald kan i al væsentlighed henføres til en nedgang i forudbetalte tilsagn om tilskud, der er posteret som periodeafgrænsningsposter.

Beholdningerne af finansielle anlægsaktiver bestående af værdipapirer og kapitalindskud samt udlån mv. er faldet fra 720,1 til 707,3 mia. kr. Denne reduktion på 12,8 mia. kr. er sammensat af på den ene side et fald på 41,7 mia. kr. vedr. værdipapirer og kapitalindskud og en forøgelse på 28,9 mia. kr. vedrørende udlån mv. og almene boligobligationer.

Beholdningsværdierne af ejendomme mv. er øget med 9,6 mia. kr. til 153,6 mia. kr., mens beholdningsværdi af infrastrukturanlæg samt likvide midler i Nationalbanken mv. er næsten uændrede med hhv. 203,2 mia. kr. og 167,6 mia. kr.

Finansiering, likviditet og gæld

Nettokassesaldoen

Statsregnskabet's finansieringsside består ud over årets resultat (DAU-saldoen) af statslige genudlån og afdrag på disse samt en række beholdningsbevægelser, fx likviditetsvirkningen af nye hensættelser vedrørende tilsagn om tilskud eller udbetaling af tidligere afgivne tilsagn samt nettotilgang eller -afgang af debitorer og kreditorer mv. På denne måde opgøres statens netto-finansieringsbehov (nettokassesaldoen), der udtrykker den samlede likviditetseffekt af statens finanser.

Som følge af beholdningsbevægelser mv. under § 41 på 54,6 mia. kr. samt årets genudlån mv. på 24,8 mia. kr. under § 40 var der en nettokassesaldo på 28,9 mia. kr. i 2023.

Tabel 6

Nettokassesaldo 2013-2023

Mia. kr.	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
DAU-saldo (overskud), §§ 1-38	6,7	28,4	-8,5	30,9	41,3	61,2	-14,5	33,1	186,1	108,3
<i>Netto-udgiftsvirkning af:</i>										
Genudlån mv., § 40	-24,2	8,7	11,4	1,4	48,5	18,5	63,7	1,9	7,5	24,8
Beholdningsbevægelser mv., § 41	8,4	6,5	4,1	9,5	0,1	35,0	32,5	-79,3	49,9	54,6
Afdrag på statsgælden (netto), § 42	22,6	13,1	-23,9	20,0	-7,2	7,7	-110,7	110,5	128,7	28,9

Kilde: Statsregnskaber for finansårene 2014-2023.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen viser, hvordan årets likviditetsændring fremkommer. Opgørelsen tager udgangspunkt i regnskabets DAU-saldo samt nettokassesaldoen, og den er baseret på de regnskabsmæssige registreringer og dermed ikke på betalingsoplysninger fra statens bankkonti. For at tage højde for, at der i statsregnskabet anvendes to forskellige regnskabsprincipper (for hhv. omkostningsbaserede og udgiftsbaserede bevillinger) dannes pengestrømsopgørelsen ud fra en konvertering af DAU-saldoen til et rent omkostningsbaseret resultat.

Tabel 7 viser hovedtrækkene af pengestrømsopgørelsens opstilling i statsregnskabet 2023 suppleret med opgørelser for sammenligningsårene 2019-2022. Tabellens sektion A viser, hvorledes årets DAU-saldo konverteres til en likviditetsvirkning af det rent omkostningsbaserede resultat. Med udgangspunkt heri viser

tabellens sektion B den egentlige pengestrøm, der beskriver, hvordan nettokassesaldoen fremkommer som et resultat af forskellige beholdningsmæssige forskydninger i regnskabsåret. Afslutningsvis viser tabellens sektion C, hvordan regnskabsårets nettokassesaldo er blevet finansieret eller anvendt ved henholdsvis underskud og overskud.

Tabel 7
Pengestrømsopgørelser 2019-2023

Mia. kr.	2019	2020	2021	2022	2023
A. Konvertering til omkostningsbaseret resultat					
DAU-saldo	61,2	-14,5	33,1	186,1	108,3
Regulering for udgiftsbaserede konti ¹⁾	12,0	31,8	43,5	-6,8	15,1
Regulering for konti, der ikke medtages i DAU ²⁾	-4,5	-4,6	-4,5	-4,7	-7,3
Regulering for konti, der bogføres direkte på egenkapital ³⁾	-2,2	-10,9	-1,9	-1,8	-1,8
Omkostningsbaseret resultat	66,5	1,8	70,3	172,7	114,2
Kalkulatoriske poster mv. uden likviditetsvirkning ⁴⁾	7,2	21,2	10,8	7,4	0,7
Likviditetsvirkning af omkostningsbaseret resultat	73,7	22,9	81,1	180,1	114,9
¹ Nettovirkning af udgiftsbaserede konti i DAU, som ikke ville indgå i et omkostningsbaseret regnskab. Omfatter fx til- og afgang af anlægsaktiver og langfristet gæld.					
² Nettovirkning af visse konti, der ikke er inkluderet i DAU. Omfatter fx af- og nedskrivninger på anlæg.					
³ Nettovirkning af visse konti, der bogføres direkte på egenkapitalen. Omfatter fx af- og nedskrivninger samt tab/gevinst ved afhændelse af anlæg.					
⁴ Omfatter bl.a. af- og nedskrivninger, aktiverede omkostninger samt indeksering og realiserede kursgevinster/-tab på statsgælden.					
B. Pengestrømsopgørelse					
Likviditetsvirkning af omkostningsbaseret resultat	73,7	22,9	81,1	180,1	114,9
Forskydning i varer og omsætningsaktiver mv.	-41,5	-95,3	44,5	-8,6	-32,1
Forskydning i kortfristet gæld mv.	3,6	59,0	28,6	-44,7	-19,6
Driftens likviditetsvirkning	35,8	-13,3	154,2	126,7	63,3
Forskydning i immaterielle og materielle anlægsaktiver	-11,1	-14,4	-13,6	-17,4	-16,5
Forskydning i finansielle anlægsaktiver	-1,7	-12,5	-2,5	-0,2	1,7
Forskydning i udlån og langfristet gæld (ekskl. statsgæld)	-15,2	-70,1	-27,5	19,7	-19,6
Nettokassesaldo	7,7	-110,7	110,5	128,7	28,9
C. Nettokassesaldos finansiering(-) og anvendelse(+)					
Afdrag på indenlandsk statsgæld, netto	48,2	-94,8	35,9	112,2	38,4
Afdrag på udenlandsk statsgæld, netto	0,8	-82,4	59,9	6,3	-8,2
Ændring i indeståendet på statens konto i Nationalbanken	-41,3	66,5	14,7	10,2	-1,3
Finansiering/anvendelse i alt	7,7	-110,7	110,5	128,7	28,9

Kilde: Statens Koncernsystem (SKS).

Det omkostningsbaserede resultat i 2023 udgør 114,2 mia. kr. mod en DAU-saldo på 108,3 mia. kr. Forskellen til DAU-resultatet består af på den ene side nettoudgifter for 15,1 mia. kr. på udgiftsbaserede konti, der er indeholdt i DAU, men som ikke indgår i et omkostningsbaseret resultat, og på den anden side omkostninger for 9,1 mia. kr. på visse konti, der ikke er indeholdt i DAU. Korrigeret for kalkulatoriske poster mv. opgøres likviditetsvirkningen af det omkostningsbaserede resultat til 114,9 mia. kr. i 2023.

Efter fradrag på 32,1 mia. kr. fra bindinger i beholdningerne af varer og omsætningsaktiver (herunder debitorer og restancer) samt 19,6 mia. kr. fra nedbringelser af kortfristet gæld (fx leverandørgæld, tilsagn og hensatte forpligtelser) kan årets samlede likviditetsvirkning fra driften opgøres til et overskud på 63,3 mia. kr. Driftens likviditetsvirkning i 2023 ses hermed at være halveret i forhold til året før, hvilket overvejende skyldes nedgangen i DAU-overskuddet, idet beholdningsforskydninger fra omsætningsaktiver mv. og kortfristet gæld samlet set var i samme størrelsesorden med 53,3 mia. kr. i 2022 og 51,7 mia. kr. i 2023.

Sammensætningen i beholdningsforskydningerne har dog været forskellig, idet der i 2023 har været stigning i omsætningsaktiver på 28,4 mia. kr. fra debitorer inkl. restancer og forventet tab, mens der i 2022 var tale om et fald i omsætningsaktiver fra disse poster på 5,5 mia. kr. Omvendt ses i 2023 et væsentlig mindre likviditetspåvirkning fra forskydningerne i den kortfristede gæld, hvor likviditetsbindingen blev 25,3 mia. kr. mindre end i 2022, hvilket især kan henføres til anden kortfristet gæld under Skatteministeriet.

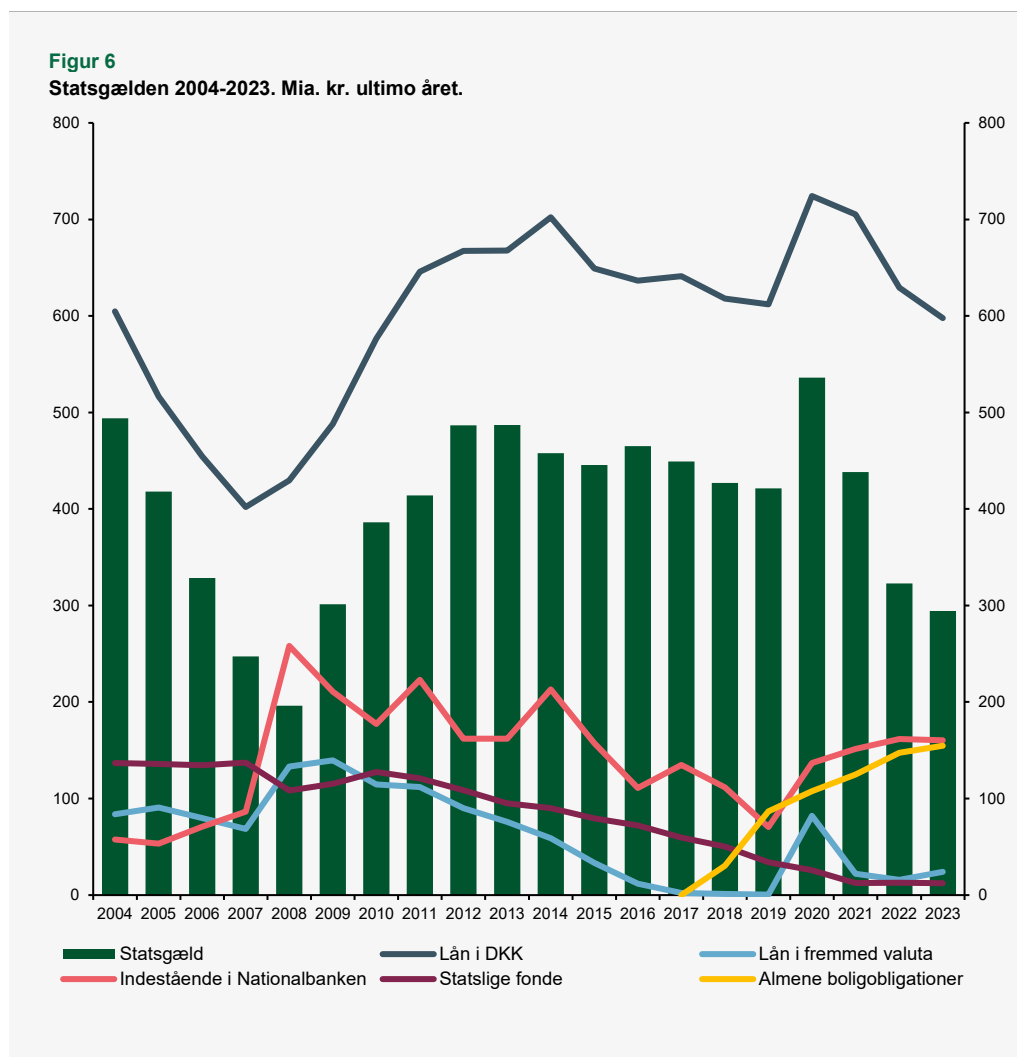
Årets likviditetstræk fra investeringer ved nettokøb af immaterielle og materielle anlægsaktiver udgjorde 16,5 mia. kr., mens nettoafgang af finansielle anlægsaktiver (værdipapirer og kapitalandele) tilførte en likviditet på 1,7 mia. kr. Samtidig inddragelse af forskydninger i udlån og finansiering (langfristede gældsposter ekskl. statsgælden) et likviditetsforbrug på 19,6 mia. kr. fra primært genudlån til statslige selskaber. Dette står i modsætning til i 2022, hvor forskydninger i udlån mv. gav anledning til en likviditetstilførsel på 19,7 mia. kr. fra særligt tilbagebetalinger på Covid-19 relaterede udlån ydet i 2020 og 2021.

Sammen med driftens likviditetspåvirkning viser ovennævnte bevægelser, hvorledes årets samlede likviditetseffekt – dvs. nettokassesaldoen på 28,9 mia. kr. – er fremkommet. Dette likviditetsoverskud er fuldt ud anvendt til nedbringelse af indenlandsk statsgæld, der er afdraget med i alt 38,4 mia. kr., hvoraf 8,2 mia. kr. er finansieret ved forøgelse af udenlandsk statsgæld og 1,3 mia. kr. ved forbrug af likvide midler fra statens kontoindestående i Nationalbanken.

Statsgælden

Statsgælden opgøres sædvanligvis som nominelle værdier af summen af statens indenlandske og udenlandske låneoptagelser med fradrag for statens kontoindestående hos Nationalbanken og fradrag for statens beholdning af opkøbte, statsgaranterede realkreditobligationer under finansieringsordningen for almene boliger samt for værdien af aktiverne i visse statslige fonde.

Ved udgangen af 2023 beløb statsgælden sig til 294,3 mia. kr. mod 322,9 mia. kr. ved årets begyndelse svarende til en reduktion i statsgælden på 28,6 mia. kr.

Kilde: Statsregnskaber for finansårene 2004-2023.

De årlige ændringer i statsgælden er fortrinsvist drevet af den likviditetseffekt fra årets aktiviteter, der kommer til udtryk ved nettokassesaldoen. Statsgælden er der til påvirket af en række forskellige kurs- og indeksreguleringer, herunder særligt kursreguleringer ved udstedelse af statsobligationer og ved opkøb af egne obligationer.

I modsætning til de forudgående år medførte sådanne kursreguleringer i 2023 kun en mindre nettostigning i statsgælden på 0,3 mia. kr., idet emissionskurstab stort set blev opvejet af gevinster ved tilbagekøb af obligationer, samtidig med at indeksreguleringerne lå tæt på 0, *jf. tabel 8*.

Tabel 8**Ændring og sammensætning af statsgælden 2020-2023**

Mia. kr.	2020		2021		2022		2023	
Nettokassesaldo	-110,7		110,5		128,7		28,9	
Emissionskurstab	-8,2		-2,5		6,9		5,5	
Opkøbskurstab	12,3		13,8		1,6		-5,2	
Indeksering mv.	-0,1	4,0	1,3	12,7	5,0	13,5	-0,0	0,3
Ændring i statsgælden	114,6		-97,9		-115,3		-28,6	
Statsgæld primo året	421,4		536,0		438,2		322,9	
Statsgæld ultimo året	536,0		438,2		322,9		294,3	
<i>Heraf:</i>								
Lån i DKK ¹⁾	724,2		705,2		629,2		597,7	
Lån i fremmed valuta	82,2	806,4	22,0	727,2	15,7	644,9	24,0	621,7
Indestående på konto i DN	-136,9		-151,5		-161,8		-160,5	
Almene boligobligationer	-107,7		-125,0		-147,5		-154,7	
Særlige fondes aktiver	-25,9	-270,4	-12,6	-289,0	-12,7	-322,0	-12,3	-327,5
	536,0		438,2		322,9		294,3	

¹ Inkl. sikkerhedsstillelse for swaps.

Kilde: Statens Koncernsystem (SKS)

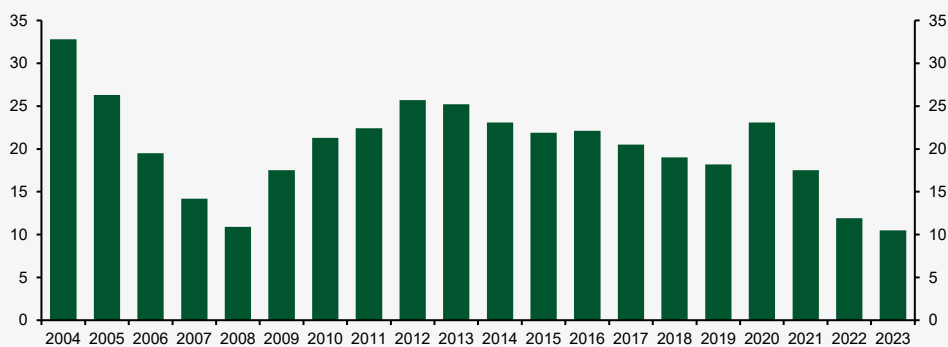
Statsgælden er sammensat af på den ene side låneoptagelser fra primært udstedte statsobligationer på 621,7 mia. kr. og på den anden side aktiver på i alt 327,5 mia. kr. fra kontoindestående i Nationalbanken (160,5 mia. kr.), beholdningen af opkøbte statsgaranterede realkreditlån vedr. almene boliger (154,7 mia. kr.) og de statslige fondes aktiver (12,3 mia. kr.).

Bruttogælden på optagne lån faldt i løbet af 2023 med 23,1 mia. kr. fra på den ene side et fald i indenlandsk låneoptagelse på 31,5 mia. kr. og på den anden side en stigning i den udenlandske gæld på 8,4 mia. kr.

Boks 1**Statsgælden og den offentlige gæld**

Statens låntagning og gæld forvaltes af Nationalbanken på vegne af Finansministeriet. Herunder administreres tillige statens genudlån og statsgarantier samt aktiverne i to statslige fonde (Danmarks Innovationsfond og Fonden for Forebyggelse og Fastholdelse).

Den danske statsgæld har den højeste mulige kreditvurdering hos internationale kreditvurderingsbureauer, bl.a. som følge af det lave gældsniveau. I henhold til Nationalbankens opgørelse i *Statens låntagning og gæld 2023* er statsgælden i løbet af 2023 faldet fra 11,9 pct. til 10,5 pct. af bruttonationalproduktet (BNP).

Figur 7**Statsgæld i pct. af BNP ultimo året.**

Genudlån ydes til en række statslige selskaber, der typisk varetager store infrastrukturinvesteringer, for derved at bedre selskabernes lånevilkår. Ved genudlån optager selskaberne lån direkte hos staten, som finansierer denne långivning ved at udstede statsobligationer. Gennem de seneste år er en fortsat stigende del af statsgælden anvendt til finansiering af genudlån. Over de sidste fem år er genudlån således øget med 76,7 mia. kr. til 193,2 mia. kr. ved udgangen af 2023, og genudlån tegner sig herved nu for næsten to tredjedele af statsgælden. Korrigeret for genudlån udgør statsgælden 101,1 mia. kr. ultimo 2023, svarende til blot 3,6 pct. af BNP.

Offentlige gæld

Udover statsgælden anvendes ofte nogle centrale begreber for den *offentlige gæld*, der foruden staten bl.a. også omfatter regionerne og kommunerne:

ØMU-gælden er en officiel og standardiseret opgørelse af EU-landenes gæld, som omfatter de samlede finansielle passiver i stat, kommuner, regioner og forskellige sociale kasser og fonde. ØMU-gælden bruges især i forbindelse med gældskravet i EU's Stabilitets- og Vækstpagt om, at ØMU-gældens andel af BNP ikke må overstige 60 pct. Danmarks ØMU-gæld udgjorde 30 pct. af BNP ved udgangen af 3. kvartal 2023, hvilket stadig er blandt de laveste i EU.

Den offentlige nettogæld, der omfatter de samlede offentlige aktiver og passiver, og som bruges i forbindelse med vurderinger af holdbarheden i den samlede offentlige økonomi. Til forskel fra ØMU-gælden omfatter denne både de finansielle aktiver og passiver, der endvidere opgøres til markedsværdi. Siden 2018 har Danmark haft en offentlig nettoformue, der ved udgangen af 3. kvartal 2023 udgør 522 mia. kr.

(Kilde: Danmarks Nationalbank og Danmarks Statistik)

Om statsregnskabet

Boks 2

Generelt om statsregnskabet

Statsregnskabet er et årsregnskab for samtlige statens indtægter og udgifter for det forløbne finansår, som ligeledes indeholder en opgørelse af statens aktiver og passiver og bevægelserne heri. Statsregnskabet er tæt forbundet med de årlige finanslove. Det opstilles på samme måde og omfatter alle de bevillinger, som indeholdes i finansloven for det pågældende finansår. I medfør af Statsregnskabsloven fastsætter finansministeren reglerne om statens regnskabsvæsen mv. i statens regnskabsbekendtgørelse.

Det følger af Grundlovens § 47, at statens årsregnskab skal præsenteres for Folketinget senest 6 måneder efter, at finansåret er udløbet. Statsrevisorerne kontrollerer regnskabet og giver bemærkninger om det til Folketinget. Derefter skal regnskabet til afstemning i Folketinget.

Statsregnskabet omfatter statens ydelser til regenten og medlemmer af det kongelige hus m.fl., Folketinget, ministerierne og de institutioner mv., som har bevilling på finansloven. Det er opdelt på områder, der samler de enkelte ministerområders regnskaber (ministerområdeparagrafferne) samt nogle tværgående fællesområder (fællesparagrafferne). Statens selvstændige offentlige virksomheder, de statslige aktieselskaber og andre selskaber med statsligt ejerskab indgår som aktiver med bogførte beholdningsværdier i statsregnskabet balance.

Det samlede statsregnskab består af en hoveddel, en regnskabsspecifikation og en bevillingsafregning. Hoveddelen indeholder oversigter over statsregnskabet, regnskaber for de enkelte paragraffer (ministerområder), statusspecifikationer samt fortegnelser over garantiforpligtelser mv., virksomhedernes udnyttelse af lånerammen og statens pengestrømme. Regnskabsspecifikationen indeholder et regnskab for hver enkelt hovedkonto (bevilling), mens bevillingsafregningen indeholder en opgørelse af bevilling og regnskab for hver enkelt hovedkonto.

Statsregnskabet publikationer og detaljerede regnskabstal kan tilgås gennem den offentlige adgang til Økonomistyrelsens centrale systemer. På Økonomistyrelsens hjemmeside findes endvidere bl.a. Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning (ØAV) med samling af bevillings- og regnskabsregler samt uddybende vejledninger og beskrivelser. Den centrale drift og udarbejdelse af statsregnskabet udføres af Økonomistyrelsen, der samtidig varetager udvikling af regnskabsregler mv., herunder regnskabsbekendtgørelsen og vejledninger om statslige regnskabsregler, samt behandler principielle regnskabsmæssige henvendelser.

Nyttige links

[Statsregnskaber og Bevillingslove](#)

[Finansministeriets Regnskabsdatabase](#)

[Finansministeriets Finanslovsdatabase](#)

[Lov om statens regnskabsvæsen m.v.](#)

[Bekendtgørelse om statens regnskabsvæsen mv.](#)

[Økonomisk Administrativ Vejledning](#)

[Vejledninger på økonomi- og regnskabsområdet](#)

[Regnskabstal for den offentlige sektor](#)

oes.dk